

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Bathányi utca Nr. 2

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurs, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 268.

Nr. 5296/1910.

Circular

cătră toate oficiile parohiale din tractul
protopresbiteral B. Comloș.

Prin trecerea din viață a protopopului de pie memorie Paul Miulescu devenind vacant scaunul protopopesc din tractul B. Comloș, conducerea afacerilor acestui protopopiat, până la deplinirea lui în calea sa, Consistorul nostru plenar în ședința sa de azi a concretizat-o părintelui Mihaiu Păcățian, denumindu-l de administrator protopopesc al tractului B. Comloș.

Aducând aceasta la cunoștința tuturor pe cari îi privește, provocăm și îndatorăm oficiile parohiale din tractul B. Comloș, ca aceasta denumire s'o publice poporului în biserică spre știre și acomodare astfel, că în afacerile, cari privesc oficiul protopresbiteral, controla și inspecțiunea școlară, până la îndeplinirea protopresbiteratului, eventual până la alta dispozițiune, să se adreseze susnumitului administrator căruia să-i deie cu toții ascultarea oficială onoarea și respectul cuvenit și tot spriginul recerut atât în conducerea cât și în promovarea afacerilor protopopiatului vacant.

După cari cu binecuvântarea arhierescă am rămas

Arad, la 6/19 septembrie 1910.

Al vostru tuturor de tot binele voitor

Joan J. Papp m. p.
Episcop.

Nr. 5531/1910.

Aviz!

Se aduce la cunoștința învățătorilor noștri, că manualul lui **I. Vuia**, sub titlul de „**Gyakorlati tanmenet...**” partea I și partea II, (pus în circulație ca ediție continuativă a manualului său anterior »Curs practic de limba maghiară« și luat sub opreliște prin concluzul de

sub Nr. 5209/910 dd. 2/15 Sept. a. c.) este **admis** spre folosire în școlăle noastre populare, **pe durata anului școlar 1910/11.**

Consistorul eparhial gr. or. rom.
din Arad.

„Pascendi” și „Lamentabili decretum”.

Papa Pius X, cu toată »infallibilitatea« sa nu a ajuns la înălțimea destoinicului său antecesor.

Dar poate că și precipitarea evenimentelor din Franța, Spania și pornirea modernistă, din sinul bisericii papale au darul de al face să caute mijloace de apărare cu ori ce preț. Cel puțin aceasta ne este impresia, văzând cum Sf. Scaun bate în retragere față de vrășmașii externi și reali; și impune restricțiuni liberalismului democratizării pornite în biserică sa.

Restricțiunea prin care caută scaunul papal să înfrâneze progresul crescând al modernismului din biserică sa are tendința de a lega prin jurământ preoțimea pentru sacrosanctitatea decretelor »pascendi« și »lamentabili decretum.«

Iată formula jurământului cerut preoților, în traducere textuală:

„Eu (N. N.) mărturisesc neclintit toate adevărurile, pe cari le propovăduiește biserică de pe amvonurile sale impecabile, stabilite și explicate, dar mai ales acele principii fundamentale ale doctrinei, cari sunt îndreptate contra învățăturilor eronate din zilele noastre.

Înainte de toate mărturisesc, ca pe Dumnezeu — începutul și sfârșitul lucrurilor — îl putem cunoaște pe calea luminei firești a priceperii cu ajutorul lucrurilor văzute, adecă din operele vizibile ale creațiunii, în urma legăturii cauzale dintre efecte și cauză.

În rândul al doilea recunosc dovezile externe ale revelațiunii, adecă *faptele divine*; între acestea în rândul întâi *minunile* și *profețiile*, ca dovezile sigure ale originii divine a religiunii creștine. Mărturisesc, ca aceste dovezi nu sunt numai rezultatele inteligenței tuturor vremurilor și oamenilor, ci corăspund pe deplin și timpului nostru.

A treiaoară mărturisesc cu tărie, că biserică este păzitoarea (păstrătoarea) și învățătoarea cuvântului revelat, și s'a întemeiat de Hristos cel istoric, în viața lui, în mod imediat; și mărturisesc că această biserică este clădită pe Petru, capul ierarhiei apostolice și pe urmașii lui până la sfârșitul veacurilor.

A patra oară normele credinței le primesc cu sinceritate, așa, precum ni le-au lăsat apostolii și sfinții părinți, așa le înțeleg și așa le explic ca și dânsii. Și de aceea resping în mod absolut *doctrina eretică a evoluției dogmelor*, pentru că atunci înțelesul dogmelor s'ar putea schimba, ar putea să aibă alt înțeles decât acela pe cari i-l-a dat întâiaoară biserica. Totodată lapăd erezia, că credința divină încredințată de Hristos miresei și paznicilor vigilenți, ar fi să se înlocuiască printr'o concepție despre creația lumii dintr'o ficțiune filosofică a sufletului omenească, care dezvoltându-se din sârguințele omenești sunt expuse în viitor unei dezvoltări nemărginite.

A cincea oară: Mă alipesc cu toată siguranța și mărturisesc sincer, că credința nu este un simțământ religios orb, care se revarsă din adâncimile întunecoase ale mișcărilor sufletești, neavând formă morală, ori se naște din strămtorea inimii și sub presiunea voinții, — ci, că este adevărata aprobare a inteligenței și dreptății, o astfel de aprobare, prin care, pe baza autorității lui Dumnezeu credem că este adevărat ceea ce s'a zis de Dumnezeu, s'a dovedit și e vădit, pentru că adevărul lui este absolut, pentru că el este creatorul și măestrul nostru.

Mă supun cu toată stima tuturor acelor condamnări, explicațiuni și reguli care se cuprind în „Enciclica pascendi” și în „Lamentabili decretum,” mai ales acelor, cari se ocupă cu istoria dogmelor. Totodată mă lapăd de rătăcirea acelor, cari susțin, că credința predată de biserică e în contradicție cu istoria și că dogmele catolice în tălmăcirea lor de astăzi nu pot fi aduse în consonanță cu originea autentică a religiei creștine.

Lapăd și condamnez și opiniile acelor, cari propovăduiesc, că personalitatea criticului creștin poate fi despărțită în credincios și istoric, ca și când istoricul ar avea dreptul să aprobe ceva ce este în contradicție cu credința, sau dacă i-s'ar permite sub unica condiție, că nu neagă direct dogma, că pune astfel de premise, din care ar urma ca ultime consecvențe, că dogmele sunt false sau dubioase.

Abandonez modul de tălmăcire a sfintei Scripturi care, în contrast cu tradiția bisericii și regulile scaunului apostolic urmează o astfel de metodă, că acelea cu cari lucrează raționaliștii și cari cu *totală îndrăzneală câtă obrăznicie* recunosc de singură regulă de căpetenie critica textului.

Apoi abandonez rătăcirile acelor, cari susțin, că învățatul care se ocupă cu chestiuni de teologie și istorie, întâiu trebuie să se lapede de orice știință, prin care s'ar fi convins că originea tradiției catolice e supranaturală, și că va avea ajutorul lui Dumnezeu acela, care va crede fiecare din singuraticile teme ale adevărului revelat. Abandonez și silințele acelor, cari afirmă, că scrierile părinților bisericești, peste tot, nu sunt investite cu autoritate sfințită, ci sunt a se aprecia după metoda criticii științifice și a celui care îi asigură criticii independența, cum obișnuiesc oamenii profani a proceda la studiarea de documente.

Mărturisesc, că sunt cu totul liber de aceea rătăcirea a moderniștilor, după cari în Tradiția sfințită nu există nimic dumnezeesc, ci — e mai primejdios — că divinul e numai în înțelesul panteistic, așa că sunt numai fapte cari pot fi comparate cu faptele istorice și cari mărturisesc, că nu există decât un singur fapt, anume, că oamenii au îndeplinit prin munca, destoinicia și talentul lor ceea ce au început Hristos și apostolii lui.

În sfârșit, până la ultima mea suflare mărturisesc ferm, criteriul sigur al credinței vestite de părinții bisericii, și că nu numai ceea ce corăspunde gradului de cultură a singuraticilor oameni trebuie să se susțină, ci adevărul absolut, pe care l-au vestit la început apostolii și care nici *nu s'a înmulțit* nici *nu s'a lărgit*.

Mă oblig, că toate acestea le țin, credincios, îndeplinătatea lor întregă, și nici învățând, nici altădată, nici cu vorba *nici în scris nu voi lucra contra lor*.

Este simptomatic că biserica apuseană e silită a să apără în acest chip împotriva modernismului ce i-a intrat cu ușa în casă.

Modernismul vrea să acomodeze credința pozitivă a bisericii la vederile sociale politice de astăzi, despre religie. Aceasta acomodare nu o putem nici noi admite, căci atunci am reface în o simplă școală filosofică biserica întemeiată pe credința în revelațiunea divină, iar în practica vieții, biserica ar deveni o societate de cooperativă dirigiabilă după interesele și capriciile membrilor ei. Modernismul este negațiunea divinității bisericii și formează procesul de descompunere a bisericilor.

Vrem progres în biserică? Atunci să-l zidim pe baza așezămintelor bisericești cari în biserica noastră dau larg teren de dezvoltare, și M. Hristos însuși zice: „Eu sunt libertatea.” O biserică fără credință pozitivă și instituțiuni istorice din aceea credință nu mai este biserică ci numai o școală religioasă schimbăcioasă. Fenomenul ivit în biserica apuseană este un memento pentru pornirile de modernizare a căror acorduri să aud ici colea și la noi.

Reflexiuni.

Un cuvânt la noul regulament pentru organizarea învățământului în școlile populare — de *Bujecanu*.

Critica prea severă și nedreaptă făcută la adresa faptului măritului nostru congres, adecă la adresa „Regulamentului nou pentru organizarea învățământului în școlile populare” de „Bujecanu” în nr. 183/910 din ziarul Tribuna mă îndeamnă a face următoarele reflexiuni:

Pecăt este Dl. Bujecanu neorientat în cele ce conține Regulamentul nou, pe atât de neexactă este expunerea sa din numărul Tribunei sus amintit și iată pentru-ce:

Bujecanu comparând regulamentul vechiu cu cel nou ajunge la concluzie, că: „Regulamentul nou conține îmbunătățiri vădite,” după care espresiune constată momentan: „Numai puțin adevărat e însă și aceea, că în unele privințe e tot cel vechiu ori ba! inferior și cu multe „ghinioane” presărat.”

Ce „ghinioane” ai putut afla în Regulamentul nou, nu înțeleg?! Dar să vedem!

Din cele două espresiune de mai sus, — cred — nu se poate înțelege nici mai mult, nici mai puțin decât că — luând partea a doua — Regulamentul nou este inferior celui mai vechiu, prin urmare ceva superflu, și este inferior pentru scăderile („ghinioane”) ce se obsearvă și le simțesc mai ales reflectanții la vr'un post de învățător.

Ce privește inferioritatea Regulamentului nou față de cel vechiu susținută de „Bujecanu” sum de părere contrară, și judecata adusă la adresa legii din chestiune o țin de trasă de păr și zic invers, că Regulamentul vechi este inferior cu mult celui nou, pentru că

principiile acestui din urmă sunt expuse atât de exact încât după o interpretare fidelă, Regulamentul nou se poate executa admirabil fără a cauza neregularități și a forța pe conducătorii de alegeri a călca legea precum nu silește la aceasta nici pe acelea organe, cari contribuie la săvârșirea unui astfel de lucru.

S'a întâmplat — cum susține „Bujecanu,” — că unii sau alții dintre recurenți au fost scoși din lista candidaților pe motiv, ca „n'au avut 4 clase gimnaziale, ori diplomă de cor.” — Țin a constata, că nu tot cel cu diplomă de învățator poate reflecta la tot postul de învățator, fiindcă se află comune bisericesti materialmente bine situate și cu ambiție de a-și avea învățator cu pregătiri și prestațiuni deosebite, în care caz afară de salariul pretins de lege, mai asigură și remunerațiune separată. O astfel de comună se folosește deci de dreptul care i'l dă legea, în care caz compune concursul legal și în conformitate cu dispozițiunile Regulamentului. — Dacă însă în concurs nu se asigură remunerațiune separată și totuși se cere pregătiri mai înalte afară de diploma de învățator, un atare concurs invalabil fiind se poate contesta și se poate cere dela forurile superioare modificarea, respective rectificarea lui.

Pentru a se convinge Dl Bujecanu, că este îndreptățit ori nu un comitet parohial să scoată pe cel fără pregătiri din lista candidaților, poftescă a observa următoarea dispozițiune a Regulamentului nou; *Condițiuni, prin cari s'ar cere dela recurenți afară de atestatul de calificatiune învățătorească și alte pregătiri superioare ori prestațiuni deosebite învățământului și cantoratul în biserică se pot numai atunci, dacă concursul respectiv ofere și remunerațiuni speciale peste salariul minimal stabilit.* Aceasta dispozițiune se cuprinde în alineatul 2 punct 1 al §-lui 56 din Regulament, ceea-ce „Bujecanu” așa se vede a trecut-o cu vederea, sau și dacă a cetit-o, se vede că a pierdut-o din memorie.

Referitor la espreșiunea: „Pe baza noului Regulament comitetele parohiale și prezidenții de alegere punând bețe în roate prin stabilirea de condiții secundare, vor pune în listă numai pe aceia cari le sunt pe plac.” zic, că aceasta judecată încă este trasă de păr pentrucă, oricum se va face lista de candidare nu știu pe al cui plac măcar, căci numai aceia listă este valabilă, care s'a făcut pe placul legii, respective s'a compus pe baza Regulamentului în vigoare. Este evident deci, că la postul de învățator pot reflecta învățători cu diplomă, unde însă concursul ofere și remunerațiune separată și prin urmare cere și pregătiri superioare, acolo cei fără pregătiri pot fi eschiși din lista de candidare.

De fel nu este „încorectă și jignitoare” aceasta dispozițiune a Regulamentului, cum susține „Bujecanu,” ci din contră este pe cât de corectă, pe atât de sănătoasă și îndreptățită cu atât mai vărtos, că comunei bisericesti mai ambițioasă i-se dă prilej a-și alege învățator cu pregătiri superioare.

Mă miră foarte mult confuziunea Dlui „Bujecanu” când constată că: *condiție sine qua non după legea statului e diploma de învățator, iar după ai nostri pravoslavnici gimnaziile” și „corul* — Zic mă miră, pentrucă pune aceste două expresiuni față în față, ca două lucruri opuse și dispozițiunea din punctul d., al §-lui 58 o face de sine stătătoare, deși este în strânsă legătură cu dispozițiunea alineatului 2 din punct 1., al §-lui 56 din Regulament.

Cam inmodestă și neîndreptățită este și acuza la adresa: *mai mulți bărbați distinși pe terenul școlar administrativ cari nu și-au ridicat nici unul cuvântul spre a cere emendarea punctului d., al §-lui 58 din Regu-*

lamentul nou,” zic, că este nejustă aceasta cauză, pentrucă acei „bărbați distinși,” sigur pentru aceeaia nu și-au ridicat cuvântul, fiindcă au cunoscut dispozițiunea §-lui 56 și dacă aceasta o știă și „Bujecanu” întocmai ca acei „bărbați distinși,” cred că nici D-sa nu și-ar fi ridicat cuvântul contra Regulamentului, care e legal și just, ci cel mult și-ar fi espus plângerile contra aceluia sau acelora, cari i-au făcut nedreptăți.

Deci forma stilară: „*calificatiua cerută prin concurs,*” fiind corectă și legală — cred eu — nu are lipsă de nici o modificare din partea Măritului nostru congres național-bisericesc.

St. Nicolaul-mic, la 9/22 septembrie 1910.

Petru Marșieu
paroh român ort.

Alcoolismul.

Un circular binevenit. În coloanele acestei foi am fost amintit despre abuzul de a folosi rachiu la parastasul pentru odihna sufletelor celor răposați. P. S. Sa Dl Episcop diecezan înțelegând rostul păgubitor al rachiului, în circularul Său din urmă interzice preoților de a primi rachiu (vinars,) ca materie la serviciul parastasului. Prin acest înțelept circular al P. S. Sale s'a scos aceasta otravă din biserică, s'a făcut un pas însemnat în lupta contra germenului, ce roade la talpa neamului nostru. Sperăm, că preoțimea noastră înțelegând rostul opreliștei, nu se va îndestula numai cu supunere sa deobligătoare de a satisface celor din circular, ci va continua în direcțiunea arătată de Arhipăstorul său.

Împăratul Wilhelm II-lea contra alcoolului. Cu ocaziunea manevrelor mari din Germania împăratul Wilhelm a interzis curții sale de a bea alcool în tot decursul manevrelor. El însuși a beut numai apă minerală. E vorba, că și soldaților o să le interzică consumarea alcoolului în decursul serviciului militar.

Fericită țară!

Broșuri antialcoolice. Au apărut în traducere bună în editura Lojelor române de Buni Templieri. 3 interesante și instructive broșuri „Ordinal Bunilor Templieri. Un reformator social,” 0,25 și „Reforma societății prin abținerea desăvârșită dela băuturile alcoolice” — 0,10, ambele scrise de cunoscutul profesor de psihiatrie din Zürich (Elveția,) August Forel; prof. G. Bunge: „Chestia alcoolismului” 0,25 fil.

Comandele însoțite de cost, chiar în mărci postale se vor adresa d-lui G. Șterba, București, str. Știrbei Vodă nr. 66 ori dela prof. N. Mihulin Arad. Foi de propagandă, se trimit gratuit pe lângă orice comandă.

N. M.

Aviz.

Se aduce la cunoștința P. T. Domni catiheți cumcă s'a pus sub tipar, la tipografia diecezană din Arad, și în curând va apărea ediția a doua din manualul „Istorie biblice”, pentru școalele elementare, — aprobat de Ven. Consistoare: din Arad, Oradea-mare și Caransebeș, și admis în școalele de pe teritoriile celor 3. districte. Cartea se prezintă îndreptată, perfecționată și ilustrată așa, că va satisface pe toți criticii binevoitori și așteptările tuturor catiheților, cari doresc ușorință în propunere și progres în învățământ.

Nicolae Crișmariu
paroh-catihet.

Tabele de cetire

conform ordinațiunii ministeriale

Nr. 76000/1907.

Cu text românesc, acomodate la orice metod Cor. 6—

Cu text unguresc, acomodate la orice metod Cor. 4-80

Ambele după manuale aprobate de înaltul minister de culte.

90 bucăți tabele la istoria naturală, tipărite în mai multe colori și întinse pe carton, Cor. 40—

Comandele se pot face la firma editoare:

Librăria diecezană Arad.

CRONICA.

Urmările necredinții și ale necinstirii căsătoriei au început a se arăta în Franța, într'un mod, care trebuie să inspire mari îngrijorări pentru viitorul poporului francez. Un ziar („Journal officiel“) publică un raport despre mișcarea populației în prima jumătate a anului 1909, din care raport reținem următoarele date statistice: În acel period de timp s'au întâmplat cu 6201 mai puține căsătorii, iar cu 543 mai multe divorțuri, decât în acelaș restimp al anului precedent (1908). Numărul nașterilor s'a redus dela 411,402 la 398,710, iar cazurile de moarte au sporit cu 25,010. Deci populația Franței a scăzut dela 1 ianuarie până la 30 iunie a. 1909 cu 28,203. Ziarul, din care luăm aceste date, face un apel cătră toți prietenii poporului să desvoaltă o cât mai intensivă activitate moralizatoare spre a împedece decadența. Experiențele triste ce s'au făcut în Franța cu necredința, pot servi și pentru noi ca un indemn spre a inteți munca de educație a poporului nostru în credință și religiozitate.

Potopul (diluviul). — Hermann Hilprecht, profesor de filologie comparativă a limbilor assiriane și semite dela universitatea din Pennsylvania, publică în traducere o mulțime de date istorice din anticitatea îndepărtată, aflate pe niște table de pământ arse, în bibliotecă bisericească din Nippur în Babilonia. Datele sunt scrise cu litere cuneate, adevărat în formă de cuie. În scrisorile acestea se cuprind date și despre potop. După Hilprecht, ele ar dată din anii 2100 a. Chrs. și cuprinsul lor ar cvadră întocmai cu datele din biblie referitoare la evenimentele imediat dinainte de potop. Anume, s'ar prezice în ele potopul, deși timpul lui nu se determină hotărît, și ceea ce e mai interesant, s'ar indica și edificarea unei corăbii mari, în care ar scăpa o mulțime de oameni și animale. Pe baza datelor biblice, arheologii au pus potopul ca întâmplat la a. 2348 a. Chrs. Astfel după Hilprecht, carele în America se bucură de mare autoritate științifică, potopul s'ar fi întâmplat cu cel puțin 248 ani mai târziu, decât cum se crede în general după combinațiunile din biblie. — Fie ori care socoteală mai mult ori mai puțin greșită,

pentru creștinii adevărați e o nouă satisfacție, când și arheologia tot mai mult probează adevăritatea celor cuprinse în st. scriptură atât de mult atacată din partea celor necredincioși.

Reforma calendarului gregorian. — În Berlin s'a ținut zilele acestea o adunare, care a hotărît să se adreseze guvernului german și să ceară, ca începând cu anul viitor 1911 să se fixeze sărbătoarea Paștilor, și să se introducă un calendar normal statornic. Și adevărat: se propune ca sărbătoarea Paștilor, care de obicei cade în restimpul dintre 22 martie și 24 april, să se țină totdeauna în prima duminică după 4 april. Anul să fie împărțit în patru părți egale de câte 91 zile, iar ziua a 365, ce mai rămâne, să fie socotită separat ca ziua de anul nou.

Omul străvechiu. — Ricard Lull, profesor universitar și celebru paleontolog, a construit pentru muzeul din Nev-haven (Connecticut) unul dintre cele două schelele, aflate în peștera dela Spy, aproape de Namurul Belgiei. Scheletele acestea sunt un tip al omului străvechiu, care a trăit înainte cu vre-o 200 de mii de ani. Numitul profesor a modelat scheletul în mărime naturală, din lut. Omul dela Spy, homo primigenius, este înalt de un metru și 60 de centimetri, are brațe și picioare extraordinar de bine dezvoltate trunchiul asemenea herculean. Părerea lui Lull este, că acest strămoș al nostru a fost un mare vânător, care s'a nutrit numai cu carne, ca și indienii din America nordică. A locuit în peșteri, dar cunoștea întrebuintarea focului. Urmașii săi direcți ar putea fi sălbaticii din Australia de astăzi.

Tara sectelor. — Rusia este țara sectelor. Conform celei mai recente statistice, împărăția rusească are 150 de secte religioase. În timpul mai nou a început să se clădească în Petersburg o biserică închinată lui Budha. Preoții budhiști vor fi aduși din Japonia.

Înmormântarea fără ceremonie-religioasă. — La creștini nu vede omul înmormântare fără pic de ceremonie religioasă. Acuma se telegrafează din Paris că senatorul Richard, care a murit în zilele acestea a cerut să i-se facă înmormântare religioasă. Când însă cortegiul a ajuns la biserică, rudele mortului au fost încunoștiințate că episcopul oprește ceremonia religioasă fiindcă Richard a votat, la vremea sa, pentru legea despărțirii bisericești de stat. În mormântarea deci a trebuit să se facă fără ceremonie religioasă.

Nou ordin papal. Papa a emis ordin prin care deneagă înmormântarea bisericească a acelor credincioși cari nu s'au mărturisit și nu s'au cuminecat în postul paștilor afară dacă înainte de moarte l'a mărturisit și cuminecat, făcând pocăință pentru omisiunea, că nu s'au cuminecat la timpul precis.

Opiniune despre un manual școlar. Limba maghiară manual pentru elevii claselor I, II, și a III-a a școalelor populare române de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan. Ediția a III-a Arad 1910. — Cu acest manual școlar autorii au scos la iveală un op foarte succes, prin care se face mai cu înlesnire învățarea limbii maghiare în școalele populare române. Materialul cărții îl tractează, — conform planului de învățământ ministerial, — pe baza metodei direct, astfel că elevii să-și însușască ușor și cu plăcere cunoștințele cuprinse în materialul singuraticelor clase. Exercițiile de vorbire și cugetare le tractează sistematic și cu deosebită îngrijire. Materialul de instrucțiune s'a împărțit de specială îngrijire. Bucăți de cetire sunt scrise acomodat priceperii școlarilor. Compoziția zice-

rilor e scurtă și precisă. Pe lângă aceste, autorii s'au ferit de a lua prea mult material, de aceea învățătorii vor putea exhaustiv cuprinsul și așa este asigurat succesul învățării limbei maghiare. Totuși află de lipsă, ca și proxima ediție, să mai succeapă autorii, atât la materialul clasei a II-a cât și la cel de clasa a III-a, încă vre-o 4-5 bucăți de cetire, din materialul designat în planul de învățământ ministerial. Sămțământul patriotic îl desvoaltă autorii în elevi, prin poeziile „Mi a haza?” (Ce e patria?) și Kedves hon. (Țara iubită.) — Cred, ca în edițiunea următoare, autori vor mai cuprinde în cartea lor, încă vre-o câteva poezii patriotice — Pe baza constatărilor de sus opiniunez manualul de admisibil. Făgăraș la 25 august 1910. Daniel Gabor inv.-director al școalei elem. de stat (Însărcinat cu recenziunea din partea ministrului de culte și înștr. publică.)

Cărți de cetire, românești, aprobate de ministru. Aducem la cunoștința învățătorilor că: A patra carte de cetire și Carte de cetire pentru elevii claselor V și VI ale școalelor populare române, de Iosif Moldovan, Iuliu Groșorean și consoții, admise până aici în mod provizor, în urmarea opiniunii favorabile a recenzențului ministerial, a fost aprobate de Înaltul ministeriu reg. ung. al cultelor și instrucțiunii publice în mod definitiv. Recomandăm în deosebită atențiune a învățătorilor noștri aceste manuale școlare, compuse pe baza celor mai nouă dispozițiuni ale planurilor de învățământ și recerinte metodice. Cărțile numite cuprind în sine întreg materialul de învățământ din studiile prescrise pentru școala poporală, dând deosebită atențiune igienei și combătând patimile, credințele greșite și dătinile rele înucitate în sânul poporului. Să pot procura în biblioteca „Tribunei” și cea „Diecezană” din Arad. Prețul cărții a IV-a este 60 fil., iar a V-VI-a împreună 1 Cor.

Limba maghiară de Iosif Moldovan și Iuliu Groșorean în edițiunea a III prelucrată conform planului de învățământ ministerial pentru școalele cu limba de propunere maghiară, sub Nr. 9525/910 a fost aprobată din nou de Înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică. În opiniunea recenzențului ministerial se zice: „Szerzők eme tankönyvel igen sikerült művet bocsátottak közre, a mellyel lehetővé teszik a román népiskolákban a magyar nyelv sikeresebb tanítását”. Și peste tot opiniunea oficioasă laudă întru toate amănuntele sale această carte foarte acomodată pentru instruirea cu ușurință a limbei maghiare. O recomandăm în atențiunea învățătorilor noștri.

Dare de seamă și mulțămită publică. Petrecerea aranjată de tinerimea gr.-ort. rom. din Beliu, Cottul Bihor, ținută la 1/14 august 1910. Concert împreună cu producțiune teatrală „Așa a fost să fie” pieză poporală într'un act, de Alexandru Țințar, au reușit peste așteptare. Domnii diletanții împreună cu Dșoara Calița Papp, fca dlui preot din Mocirlă Aureliu Papp, merită toată lauda pentru succesul avut. Venitul petrecerei au fost 307 cor. 12 fil. iară spese peste tot au fost 207 cor. 12 fil. prin urmare venit curat este 100 cor. Au supra solvit următorii domni și anume: Prin asignata postală ne-a trimis marele filantrop Domnul Vasilie Stroiescu 20 cor. pentru care faptă nobilă rugăm să binevoiască a primi în numele comitetului aranjator și a tinerimei gr.-ort. rom. din Beliu și pe aceasta cale, cele mai profunde mulțămiri, rugând pe bunul Dumnezeu, să-l țină la mulți ani fericiți, îndepline puteri corporale și spirituale. Dumnezeu să-i răsplătească din al său tron înalt și sfânt, pentru

toate dăruirile ce le face, întru prosperarea bisericeii, școalei și a națiunei noastre românești. Au mai supra solvit dl Mihail Iancu 80 fil. Mateiu Sos 60 fil. Ladislau Adátsy 20 fil. Iohan Rozenberg 1 cor. 80 fil. Corneliu Muscă ca preot gr.-ort. rom. din Cumănești 1 cor. Ioan Tolna jude comunal din Beliu 1 cor. 60 fil. Alexandru Hanák notar 4 cor. 40 fil. Ödön Ferencsik silvanist dominal 1 cor. 60 fil. Nicolae Coste preot gr.-ort. rom. în Gurbed 60 fil. Iacob Kohn 2 cor. 80 fil. pentru ce numiții domni, primească cele mai călduroasă mulțămiri. În numele comitetului aranjator. Georgiu Molnariu preot gr.-ort. rom.

Cronică bibliografică.

A apărut revista literară și artistică „Luceafărul” Nr. 18 cu următorul sumar bogat și variat: Dr. I. Lușa Vieța unei mame credincioase: Anastasia Șaguna, mama mitropolitului Andreiu. Ecaterina Pitiș Idil (poezie). Ecaterina Pitiș Sonet (poezie). I. Agârbiceanu; Morarul. I. Mălin: Cântec (poezie). Alice Calugăru Taină (poezie). C. Sandu-Aldea: Note de drum. T. Murășan Pe câmp (poezie). T. Murășan: Clipe de seară (poezie). Em. Gârleanu Din lumea celor cari nu cuvântă: Sărăcuțul! Maria Cuntan Note de drum (poezie). Dări de seamă: Il. Chendi Ioan Agârbiceanu, Două iubiri; B. P. Hasdeu, Ursita; Emil Gârleanu, Trei vedenii. Liviu Marian, Suflete stinghere. I. M. Dr. Onisfor Ghibu; Der moderne. Uraquismus oder die Zweisprachigkeit in der Volksschule. Cronică: „Societatea pentru fond de teatru” în Reghin (T. Codru). Porturi românești. Școala de fete din Arad. Spre lumină (C.). Toamna literară. Din vieța „Societății scriitorilor”. Un palagiat literar. Bibliotecii sătești. Notițe. Ilustrațiuni: 6 fotografii din „Atelierul de țesături și cusături românești” din Orăștie.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile socolite dela ziua ce urmează după prima publicare în „Biserica și Școala” pentru conferirea unui stipendiu diecezan de 1000 coroane, adică una mie coroane, spre scopul pregătiri pentru catedra de desemn și caligrafie la școale medii.

Îndreptățiți la acest stipendiu sunt:

Tinerii ortodocși din întreagă dieceză a Aradului, cari au să-și înainteze cererile la adresa Consistorului român ort. din Arad, instruite cu următoarele documente originale ori în copii autenticate la vr'un notariat public regesc:

- 1., Estras din matricula botezaților, provăzut cu clauzula parohului local, că respectivul și de prezent aparține bisericii române gr. or.
- 2., Testimoniu despre absolvirea vre unei școale medii, dinpreună cu atestat de maturitate;
- 3., Certificat medical despre starea sanitară a recurrentului.
- 4., Declarațiune despre aceea că după absolvire va primi să fie aplicat în serviciul diecesei Aradului, cel puțin cinci ani și că la din contră se obligă și garantează restituirea stipendului.

5., La acest concurs se admit și reflectanți, cari având pregătirile recerute din școalele medii, au și început cursul de asemenea pregătiri.

Concurentul va avea să arate în petițiune că are ori nu și alt stipendiu; dacă da de unde și în ce sumă?

Petițiunile, cari nu vor întruni condițiunile de mai sus ale concursului nu se vor lua în socotință.

Fiecare concurent are să comunice locul, posta ultimă, unde să i-se trimită rezoluțiunea Consistorului. Arad din ședința Consistorului ca senat școlar dela 12/25 august 1910.

Consistorul ort. rom. din Arad.

Concursse.

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemizat pe lângă veteranul paroh Vasile Leucuța din Olcea în conformitate cu rezoluțiunea venerabilului consistor orădan din 24 august v. a. c. Nr. 1748/154. B. se publică concurs cu termen de alegere la 30 de zile dela prima publicare.

Dotățiunea capelanului alegând va constă din jumătatea tuturor beneficiilor parohului și anume: 1., pământ parohial sămănător și fânaș de 28. cubule, 2., grădina casei parohiale de 1. jug. catastr. 3, birul dela 120. nre de case câte 30 litre cucuruz sfârmat 4., venitele stolari, 5., dreptul de pășunat pentru opt vite. 6. întregirea dotațiunei dela stat sistemizată pentru capelani. De locuință se va îngriji alegând capelan.

Parohia fiind de a II clasă, dela recurenți se recere cvalificațiune pentru asemenea parohii' cari cu observarea §. 33. din Regulamentul pentru parohii au a se prezentă la sfânta biserică din Olcea spre a cânta, ori celebra și predică, având a-și înaintă recursele lor la protopopul Petru Sârbu în -F. Györös. Olcea la 10/23 Septemvrie 1910.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Petru Serbu* protopop.

—□—

1—3

Prin penzionarea învățătorului Nicolae Cizmaș, postul învățătoresc — cantoral dela școala a II-a gr. or. română din *Giula-Vârșand*, protopresbiteratul Chișineului, devenind în vacanță, prin aceasta să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“, pe lângă următoarele emolumente:

1., Salar fundamental 1000 cor. în bani gata. 2., Cvinvenalele, pe cari comuna bicericească nu le asigură, să vor cere dela stat. 3., Dela înmormântări 1—2 coroane. 4., Pentru conferințe anual 24 cor. 5., Pentru scripturistică anual 10 cor. 6., Cortel potrivit cu 2 odăi, culină, cămară, grajd și grădină pentru legume.

Fiind școalele divdiate, alesul va propune la clasele III—VI, va conduce strana stângă din s. biserică, va instrua elevii în cântările rituali și va conduce elevii la serviciile divine.

Dela recurenți să recere cvalificațiune învățătorescă prescrisă în lege. Cei ce vor documentă că știu conduce cor vocal — vor fi preferiți la candidare.

Recursele ajustate conform Regulamentului în vigoare și adresate comitetului parohial ort. rom. din *Giula-Vârșand*, să vor înaintă în terminul concursual la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului la Nadab (com. Arad), având recurenții a să prezentă în cutare Duminecă sau sârbătoare în s. biserică de aici, spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului par. ort. rom. din *Giula Vârșand*, ținută la 8/21 septemvrie 1910.

Vincențiu Pantos

preș. com. par.

Teodor Lucaci

not. com. par.

În conțelegere cu: *Demetriu Muscan* adm. ppsc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc — cantoral din *Giula-germână*, devenit vacant prin penzionarea fostului învățător, prin aceasta se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental în bani gata 1200 cor. plătit în rate lunare și cvinvenalele prescrise în lege, după anii de serviciu prestați în această comună.

2. Locuință cu două odăi, culină, cămara și șopru de lemne în edificiul școalei până când comuna bisericească se va îngriji de altă locuință.

3. Pentru pământ de legume: 20 cor. în bani gata.

4. Pentru participarea la conferințele și adunarea generală a reuniuni învățătoresți: 24 cor. pe an.

5. Pentru participarea la înmormântări de clasă I=4 cor.; de cl. II=3 cor.; de cl. III=2 cor.; iar la pruncii dela 7 ani în jos. 1 cor. și pentru hora mortului unde se va pofti=1 cor. La înmormântarea pruncilor din părinți sărmani, se deobligă învățătorul a da un școlar la cruce și în cazul când învățătorul nu ar fi poftit a participă la înmormântare.

6. Dela recurenți se recere să producă:

a) estras de bottez;

b) diplomă învățătorescă cu calculul distins sau bun;

c) testimoniu despre absolvirea clasei a IV-a gimnazială, reală sau civilă;

d) atestat despre conduita sa de până aci;

e) atestat, că poate instrua și conduce cor vocal pe patru voci după note, pentru care conducere a corului vocal deja existent în chip de remunerațiune va primi anual 50 cor. și a patra parte din venitul curat dela concerte și petrecerile de se vor ținea.

Învățătorul ales, pentru salarul espus mai sus, și fără a putea reflectă la alte remunerațiuni e îndatorat a implini sarcina cantorală în sfânta biserică și a se prezentă în biserică cu elevii nu numai în dumineci și sârbători, ci și în zilele de rând, dimineața la utrenie.

Recursele ajustate cu documentele originale, adresate comitetului parohial din *Giula-germână*, sunt a se înaintă în terminul concursual la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului în Nadab (com. Arad), având recurenții a se prezentă în cutare duminecă sau sârbătoare în sf. biserică din *Giula-germână* pentru a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din *Giula-germână*, ținută la 12/25 septemvrie 1910.

Pavel Anuleu

președinte.

În conțelegere cu: *Demetriu Muscan* adm. ppsc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc cantoral, dela a II școală gr. or. rom. din comuna *Méhkerék* protopopiatul Tinca cottul Bihar, pe lângă următoarea dotațiune anuală: 1. Bani numărari dela comuna bisericească solvind anticipative = 1000 cor. 2. Pentru cvartir până când se va zidi cvartir accomodat 200 cor. solvind anticipative, 3 stole cantorale de unde va fi poftit.

Alesul e dator se conducă în biserică una strană, să instrueze școlarii în cântări rituale, și să propună în școala condusă de dânsul studiul religiei până la alta dispozițiune.

Reflectanții recursele lor ajustate conform regulamentului adresate comitetului parohial le vor subșterne subșcrisului în termen de 30 zile dela prima publicare și se vor prezentă în biserică din *Micherechiu* în vre-o

duminecă ori sărbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Micherechiu 1/14 sept. 1910.

Nicolae Rocsin protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a vacantului post de paroh gr. or. rom. din parohia de clasa a III-a Pădurani, să escrie concurs, cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1., Sesiunea parohială de 30 jugăre.

2., Două intravilane parohiale de câte jumătate jugăr;

3., Birul preotesc dela fiecare număr de casă câte o măsură de cucuruz în boambe, ori câte 2 coroane;

4., Stolele legale;

5., Intregire dela stat pentru cei cu evaluare sub VIII clase gimnaziale 583 cor. 26 fileri.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și așterne concursurile, instruite conform legilor în vigoare, comitetului parohial din Pădurani, pe calea oficiului protopopesc din Belinț (Belincz, Temes-megye) și a să prezintă în launtrul termenului concursual, într'o duminică, sau într'o sărbătoare, în sf. biserică din Pădurani, spre a-și arăta destoinicia în cântare și tipic, eventual în oratorie.

Să observe că jumătate venitul parohial, până la 6/19 Martie 1911, compete preotesei văduve.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gerasim Sârb* protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. din Pocola se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) Salar în bani 710 cor. b) Folosirea a 4 holde 500 pământ arător prețuit în 100 cor. c) 9 cubule cucuruz prețuit 90 cor. d) 12 metri lemne în preț de 72 cor. e) 30 coroane venite cantorale. f) 20 cor. conferințe, 10 coroane scripturistica. Locuință bună cu două chilii, cuină, supraedificate necesare cu grădină corăspunzătoare.

De încălzitul și curățitul școalei de învățământ se va îngriji comuna bisericască. Darea după pământ o va plăti învățătorul. Alesul învățător va fi îndatorat a suportă cantoratul în și afară de biserică. Conducătorii de cor vor fi preferiți.

Recursele ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial din Pocola să se trimeată oficiului protopopesc gr.-or. rom. din Vașcău.

Pocola din ședința comitetului parohial gr.-or. rom. ținută la 6/19 august 1910.

Pentru comitet.

Petru Papp,
paroh.

În conțelegere cu mine: *Adrian P. Deseanu* pprezb. administrator.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala populară din S. Petreasa se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: în bani gata 600 coroane, pentru care salar învățătorul este deobligat a fi și cantor în toate funcțiunile bisericesti; afară de aceasta va primi intregirea dela stat și evinevenalele.

Recursele instruite conform Regulamentului și adresate comitetului parohial din S. Petreasa să se subștearnă oficiului protopopesc din Vașcău, iar reflectanții să se prezinte poporului și la sf. biserică din comună pentru a-și dovedi aptitudinile în cant și tipic.

S. Petreasa din ședința comit. par. dela 12/25 iulie 1910.

Comitetul parohial

Cu consenzul meu: *Adrian P. Deseanu* protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți din Moroda prin aceasta se escrie concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: a) în bani 600 cor.; b) Pentru conferință 15 cor.; c) scripturistica 5 cor.; d) venite cantorale și anume: dela cununii 1 cor.; Dela înmormântări mari 1 cor. cu liturgie 2 cor. — e) Locuință (constătoare din 2 odăi, cuină și cămară) cu grădină.

Intregirea salarului fundamental, precum și evinevenalele să vor cere dela stat.

Cel ales va fi îndatorat să conducă strana, la toate serviciile bisericesti și să instrueze băieții de școală, la toate cântările liturgiei.

Reflectanții sunt poftiți, ca rugările ajustate conform Regulamentului și adresate comitetului parohial concernent, — să le nainteze la oficiul ppsc. gr.-or. rom. din Borosjenő (com. Arad), având în termenul de sus a să prezintă, în careva duminică ori sărbătoare, în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința com. par. ținută la 29 august (11 septembrie) 1910.

Aurel Ciorogariu,
preot, preș. com. par.

Petru Heret,
not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Giorgea,* protoprezriter inspector școlar.

—□—

2—3

Devenind vacant postul învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din Bătănia, protopopiatul Aradului, să escrie concurs cu termen de recurgere 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Bis. și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) Salar fundamental 1000 cor. b) diurne pentru adunările învățătoresți 20 cor. c) pentru scripturistica 10 cor. d) locuință constătoare din 2 odăi padimentate cuină cămară, grajd și o cămară de lemne, curte și grădină cu intravilan de 824. Stole dela înmormântări mari unde va fi poftit 2 cor. mici 1 cor., iar dacă să duce în biserică 4 cor. parastas 1 cor.

Alesul învățător va avea să provadă cantoratul și să instrueze elevii în responsuri liturgice.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, ca recursurile lor ajustate conform dispozițiunilor regulamentare adresate comitetului parohial să le trimită P. O. oficiu protopopesc în Arad având a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sfânta biserică din Bătănia, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Bătănia la 5/18 Septembrie 1910.

Aventie Sutea
preș. comit. par.

Jiva Foita
notarul comit. par.

Cu consenzul protopresbiterului *Vasile Beleş* insp. de școale.

—□—

2—3

Pentru stațiunea învățătorescă din Suplac se publică concurs cu termen de alegere la 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: în bani 300 cor. 6 orgii lemne și pentru școală 12 cubule bucate și ștoalele cantorale.

Reflectanții au a-și înainta suplicele la subscrisul în F. Györös; iar până la alegere să se prezinte la sf. biserică spre dovedirea desterității în tipic și cântare.

Din însărcinare: *Petru Serbu* protopop.

—□— 2—3

Pentru ocuparea postului de învățator la școala din comuna **Cristior-Cristiorul de sus** țiarină cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia Biserica și Școala cu următorul sălariu: a., bani gata repartizați pe credincioșii aparținători la aceasta școală 600 cor. b., locuință stătătoare din o chilie 1. culină și 1. cămară. c, dela înmormântare mare 1. cor. mică 40. fileri. d., pentru conferință când va lua parte 20. cor.

Doritorii de a ocupa acest post sunt obligați a instrui și deprinde pruncii de școală în cântare, a conduce și deplină cantoratul în toată duminica și sârbătoarea la s. biserică, tot așa și la funcțiunile veninde în parohie pe lângă stola mai sus însemnată.

Întregirea salariului la suma prescrisă de lege precum și a cvinevenalului rămâne a-se cere dela stat după deplinirea stațiunii conform decisului dela comisia comitatenză de sub Nr. 3782/910.k. după care deja comuna a recurs dar din lipsa bugetului ministrului de cult în urma stării de ex lex, sub Nr. 55225. sa prenotat numai.

Ceice doresc a ocupa acest post să-și trimită recursul ajustat cu documentele de lipsă adresat comitetului parohial din Cristior până la 15/28 august a. c. către P. On. D. Adrian P. Deseanu protopresbiter în Vaskoh-C. Bihor, iar până la acest termen a se prezenta în s. biserică de aici spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Cristior din ședința comitetului parohial ținută la 4/17 iuliu 1910.

Comitetul parohial

Cu știrea și învoirea mea: *Adrian P. Deseanu* protopresbiter.

—□— 3 3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc din Bălăteni se escrie concurs cu termen de alegere 30 zile de la prima publicare, pe lângă următoarele emolumente: Salar în număr 600 cor; cvartir cu două chilii și folosirea intravilanului școler; venitele cantorale; și întregire dela stat la 1000 cor.

Recurenții vor avea să-și înainteze rugărilor ajustate cu documentele necesare și adresate comitetului parohial din Bălăteni, P. O. Domn protopresbiter Adrian P. Deseanu în Vaskoh.

Alegândul va prevedea. agendele cantorale în și afară de biserică.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu* protopresbiter.

—□— 3—3

Pentru întregirea postului de învățator din Hodoș (tractul Belințului), să escrie concurs cu termen de 14 zile în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 800 cor.
2. Uzufructul dela 4 jugăre și 500□ socotit cu 200 cor.

3., Scripturistica 4 cor.

4., Conferința 16 cor. apoi locuință liberă.

Cvinevenalele să vor cere dela stat.

Fără alt onorar, alesul e obligat a presta și servicii cantorale, atât în, cât și afară de biserică.

Darea după pământ o supoartă învățătorul.

Reflectanții au să-și înainteze petițiile concursuale, instruate conform legilor în vigoare, comitetului parohial, pe calea oficiului protopopesec din Belinț (Belincez, Temes-megye), și în lăuntral terminului concursual, sunt poftiți a se prezenta în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protopresbiter.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc — cantoral din **Sân-Miclăușul-Mare** devenit vacant, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1., Salar fundamental 1000 cor. plătit înainte în rate lunare ori treilunare și cvinevenalele prescrise în lege, după anii de serviciu prestați în aceasta comună.

2., Locuință cu trei odăi, culină, cămară și șopru de lemne.

3., O grădină afară.

4., Pentru participare la conferință 20 cor. iar pentru scripturistica 10 cor.

Dela recurenți se recere diplomă învățătorească.

Învățătorul ales pentru salariul espus mai sus e îndatorat fără alta remunerațiune — a prevedea cantoratul în biserică.

Recursele ajustate conform Regulamentului sunt a se înainta în termen legal oficiului protopresbiteral ort. rom. din B. Comloș (Nagy-Komlos comit. Torontal, având recurenții a se prezenta în cutare duminică sau sârbătoare în sfânta biserică din Sân-Miclăușul-Mare, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din Sân-Miclăușul-Mare, ținută la 22 aug. (4 sept.) 1910.

George Dogar
președinte.

Ioan Popovici
notar adhoc.

În conțelegere cu: *Mihai Păcățian* adm. protopop.

—□— 3—3

Compactor român în Arad

Iustin Ardelean

Strada Weitzer János Numărul 13.

Execută grabnic și prompt tot felul de lucrări, ce se ating de aceasta branșe. Legătură fină și durabilă. Servicii prompt și prețuri moderate

